

Beknopte natuurtoets agro-logistieke weg, Warffum

projectnummer: 502.00.30.00.00

Onderwerp: Beknopte natuurtoets aanleg agro-logistieke weg in Warffum
Datum: 03-09-2020

Inleiding

KADER

De gemeente Het Hogeland is voornemens om ten zuidoosten van het dorp Warffum een agro-logistieke weg aan te leggen. Om de uitvoerbaarheid van dit plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 13 augustus 2020 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden waren: licht bewolkt, circa 19 °C, droog en een matige wind.

PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen langs het spoorlijn aan de zuidoostzijde van Warffum (figuur 1). Het plangebied bestaat uit een strook van circa 22 m aan de noordzijde van een aantal agrarische percelen. Aan de noordzijde van het plangebied ligt de spoorlijn. Tussen het spoor en de agrarische percelen is momenteel een smal fietspad en een watergang aanwezig. Het plangebied wordt verder aan alle zijdes omringd door agrarische percelen. Op deze percelen worden voornamelijk graan en aardappels verbouwd. Bebouwing is niet aanwezig op de percelen. Aan de noordzijde van het fietspad staat een aantal jonge bomen.

De ontwikkelingen bestaan uit de aanleg van een agro-logistieke weg ten zuiden van de huidige watergang en de aanleg van een nieuwe watergang ten zuiden van de te realiseren agro-logistieke weg. Mogelijk worden werkzaamheden verricht aan de huidige watergang om deze iets te verbreden. Om de weg aan te kunnen leggen, wordt een aantal dammen aangelegd in de aanwezige watergangen

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

die in noord-zuidelijke richting lopen. Verder wordt voor het plan vegetatie verwijderd en wordt grond vergraven.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood). (Bron kaartondergrond: ruimtelijkeplannen.nl.)

Foto's 1 en 2. Impressie van het plangebied op 13 augustus 2020. Links het aanzicht op de oostzijde van het plangebied vanuit het noordoosten. Rechts het aanzicht op een van de percelen in het midden van het plangebied vanuit het noorden.

Foto's 3 en 4. Links het zicht op het middenstuk van het plangebied vanuit het oosten. Rechts het aanzicht op de westhoek van het plangebied vanuit het noordoosten.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die zijn beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb artikel 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb artikel 3.10-3.11).

Van deze laatstgenoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in artikel 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) (© NDFF 17 augustus 2020 11:14:24) blijkt dat in de directe omgeving van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreffen met name vogels met jaarrond beschermde nesten en zoogdieren.

Rondom het fietspad en de watergang zijn een aantal algemene gras- en plantensoorten aanwezig, zoals rode klaver, paardenbloem, smalle weegbree, Engels raaigras en gewone berenklauw. Vegetatie in de watergang bestaat uit riet. Aan de noordzijde staat een aantal jonge gewone essen. Deze soorten duiden op een voedselrijke bodem. Uit de omgeving van het perceel zijn geen beschermde plan-

² De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

tensoorten bekend (NDFF). Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en zijn gezien de terreingesteldheid en het ontbreken van geschikt biotoop, gelet op de voedselrijkdom, ook niet in het plangebied te verwachten.

In het plangebied is geen bebouwing aanwezig met geschikte ruimtes voor vogels met jaarrond beschermde nesten om een nest in te bouwen, zoals huismus of gierzwaluw. Verder zijn in de relatief jonge opgaande beplanting tijdens het veldbezoek geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd of sperwer, aangetroffen.

Het plangebied vormt mogelijk wel een onderdeel van het foerageergebied van soorten als buizerd en sperwer. Tijdens het veldbezoek is een bruine kiekendief jagend waargenomen boven een agrarisch perceel ten zuiden van het plangebied. Verder zijn tijdens het veldbezoek 30 tot 40 foeragerende wilde eenden waargenomen op een van de agrarische percelen. Deze soort kan tot broeden komen in de watergang. De nesten van bruine kiekendief, wilde eend en andere algemene soorten zijn niet alleen tijdens de broedperiode beschermd.

In de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van een aantal vleermuissoorten, zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger (NDFF). Bebouwing met gesloten ruimtes die geschikt zijn voor vleermuizen is niet in het plangebied aanwezig. Bomen met scheuren, spleten of holtes die geschikt zijn voor vleermuizen zijn verder ook niet aanwezig op de percelen, waardoor vleermuisverblijfplaatsen in het plangebied uitgesloten kunnen worden. Bomenrijen of lange watergangen die mogelijk onderdeel zijn van een vliegroute, zijn niet aanwezig in het plangebied. Wel zijn de groene randen rondom het fietspad en de watergang geschikt als marginaal foerageergebied voor vleermuizen.

In de groenstroken in het plangebied kunnen enkele algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals veldmuis en huisspitsmuis (NDFF) voorkomen. Voor deze te verwachten algemene soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Uit de omgeving zijn de niet-vrijgestelde soorten steenmarter en waterspitsmuis bekend. Tijdens het veldbezoek is gezocht naar sporen van steenmarter. In het plangebied is geen bebouwing met gesloten ruimtes aanwezig die geschikt is voor deze soort. Verder zijn ook geen houtstapels aanwezig die geschikt zijn voor steenmarter als verblijfplaats. Wel kan de steenmarter af en toe foerageren in het plangebied. Voor waterspitsmuis ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied en in de directe omgeving. Weliswaar zijn met riet begroeide watergangen aanwezig in en om het plangebied, maar het gaat om smalle watergangen zonder overjarige ruigtevegetatie. Deze watergangen zijn niet jaarrond geschikt voor waterspitsmuis door het intensieve beheer.

De randen van de percelen vormen mogelijk geschikt landbiotoop voor enkele algemene amfibie-soorten zoals gewone pad en bruine kikker. Verder is de watergang geschikt als voortplantingswater voor deze soorten. Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Waarnemingen van beschermde niet-vrijgestelde amfibieën zijn niet bekend vanuit de omgeving van het plangebied (NDFF). Geschikt voortplantingswater en/of landbiotoop is ook niet aanwezig in het plangebied. Niet-vrijgestelde soorten zijn door het ontbreken van waarnemingen en geschikt biotoop niet te verwachten in het plangebied.

Beschermde soorten uit de soortengroepen ongewervelden, vissen en reptielen zijn niet bekend vanuit de omgeving van het plangebied en zijn ook niet te verwachten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop.

TOETSING

Bij uitvoering van het plan gaan geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten of vleermuisverblijfplaatsen verloren.

Het plangebied zal in de nieuwe situatie veranderen als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten zoals buizerd en sperwer en voor vleermuizen en steenmarter, maar zal niet ongeschikt worden. In de omgeving is daarnaast voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen, steenmarter en vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden dan ook niet op.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van de meer algemeen voorkomende vogels worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan worden voorkomen door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdierensoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Voor de overige soort(groep)en kunnen negatieve effecten in het kader van de Wnb beschermde soorten worden uitgesloten.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van een externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor de provincie Groningen uitgewerkt in de Provinciale Omgevingsvisie 2019 en de Omgevingsverordening provincie Groningen 2019. Van belang is dat de provincie geen externe werking kent voor het NNN.

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt verder buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande bos- en natuurgebieden en weidevogel- en akkervogelleefgebieden.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt op een afstand van circa 4,5 km ten zuiden van het dichtstbijzijnde in het kader van de Wnb beschermde Natura 2000-gebied 'Waddenzee'. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op een afstand van circa 4,5 km ten noorden van het plangebied. Het plangebied ligt verder op 400 m ten zuiden van een gebied dat is aangewezen als akkervogelleefgebied.

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied 'Waddenzee'. Het perceel is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, (water)wegen en agrarisch gebied. Gezien de

afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten. Over deze afstand kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000- gebieden. Hiervoor is een AERIUS-berekening gemaakt waaruit blijkt dat er tijdens de aanleg- en gebruiksfase geen sprake is van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/jaar in stikstof-gevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden.

Gezien de afstand tot het NNN, natuur buiten het NNN, akkervogelleefgebied en de aard van het plan, zijn geen negatieve effecten te verwachten op dergelijke gebieden. Het project is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Voor een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wnb is op basis van het uitgevoerde veldbezoek (d.d. 13 augustus 2020) en het raadplegen van bronnen, gelet op de aard van het plan, een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan. Een ontheffing voor de Wnb voor beschermde soorten is niet nodig.

Met betrekking tot de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient verder rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

Er treedt door de stikstofdepositie geen negatief effect op in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde Natura 2000-gebieden. Een vergunning van de Wnb is in het kader van de stikstofdepositie dan ook niet nodig. Een nadere analyse van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. De ontwikkeling is op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening.